

Краєзнавча діяльність бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова

Медичне краєзнавство – важливий аспект діяльності. Бібліотека ВНМУ поставила за мету в якомога найповнішому обсязі виявити, зібрати, систематизувати, опрацювати, зберегти та популяризувати інформацію про вчених університету, їх наукову спадщину, вклад у розвиток вітчизняної та світової медицини й фармації, історію ВНЗ від його створення до сьогодення.

Уже зібрано та звірено з першоджерелами понад 160 наукових біографій професорів та завідувачів кафедр університету, понад 80 біографій видатних вчених-медиків Вінниччини та Поділля починаючи з 18 ст.

Віднайдено біографії почесних професорів ВНМУ ім. І. М. Пирогова, цікаві матеріали про співробітників ВНЗ – учасників Великої Вітчизняної війни. Накопичується інформація про ушанованих випускників навчального закладу. Поступово формується колекція праць вчених, які були опубліковані з 1910 року. Віднайдені документальні матеріали про незаконно репресованих, а згодом реабілітованих перших директорів та викладачів закладу. Особливо цінними є знахідки довоєнного періоду, оскільки архів університету до 1944 року не зберігся й інформацію доводиться збирати з різних джерел.

У 2013 р. створено політематичну БД, яка містить краєзнавчі матеріали незалежно від їх місцезнаходження. Значним і цікавим доповненням краєзнавчого фонду є теки із віднайденими матеріалами, в т. ч. архівними, неопублікованими; фотоматеріали, інші документи, у т. ч. на електронних носіях.

Спільно ННМБУ підготовлено та видано книжку про нашого земляка «Степан Руданський (1834–1873). Поет, лікар, громадянин» (К., 2009). У 2014 р. побачило світ нове видання цієї книги «І я знов живий світ оглядаю...», презентація якої відбулася в літературно-меморіальному музеї М. М. Коцюбинського у Вінниці. У співдружності з цією бібліотекою видано біобібліографічний покажчик, присвячений патологоанатому, бактеріологу, епідеміологу В. К. Високовичу, уродженцю м. Гайсин Подільської губернії (нині райцентр Вінницької обл.), проведена ретельна робота з підготовки матеріалів до друкованого ретроспективного біобібліографічного посібника, присвяченого М. І. Пирогову. В Державному архіві Вінницької області було виявлено і включено до цього видання близько 120 джерел, унікальних матеріалів про життєвий шлях, лікарську й громадську діяльність, вшанування пам'яті геніального хірурга й анатома.

Пізнавальним був літературно-мистецький вечір пам'яті С. Руданського за участю членів творчого об'єднання «Літературна вежа» та членів Вінницького куреня гумористів імені Степана Руданського. Цікаво пройшла зустріч з О. В. Боржковським, правнучатим племінником С. Руданського, випускником університету 1959 року, військовим лікарем вищої категорії. До їхніх ювілеїв були видані біобібліографічні нариси «Степан Руданський – лікар-гуманіст» та «Лікар Олексій Боржковський – нащадок славетного роду».

Значного поліпшення краєзнавча робота досягла внаслідок кооперації та координації роботи з іншими бібліотеками Вінниччини й України, різними установами та організаціями, науковцями та краєзнавцями. Змістовним було спілкування з магістром інституту славістики Гейдельберзького університету А. Ц. Кострецькою, яка, приїхавши на Батьківщину, звернулася до бібліотеки за допомогою надати їй інформацію за темою: «М. І. Пирогов – керівник групи молодих вчених, відряджених у Німеччину для підготовки до професури у 1862-1866 рр. Листи з Гейдельберга». В подальшому спілкування з науковцем продовжувалося електронною поштою.

Цікава пошукова робота була проведена з науковцем Кшиштофом Круліковським – лікарем відділення епідеміології та превентивних новоутворень Центру онкології – Інституту ім. Марії Склодовської-Кюрі у Варшаві: віднайдено відомості про Вікторію-Марію Веркентін, першу жінку-радіолога Польщі після 1918 року, уродженки с. Корделівка Калинівського р-ну на Вінниччині.

Бібліотека листується з випускником ВНМУ, лікарем Олександром Щупкою із м. Суми, який періодично надсилає свої газетні публікації про вчених університету. Цікава інформація час від часу надходить від директора літературного музею з м. Хмельницького В. І. Горбатьока, пристрасною якою є літературна творчість. Завжди готова прийти на допомогу Н. М. Древа, директор музею обласної клінічної лікарні ім. М. І. Пирогова. Проводиться плідна робота з кафедрами університету. Так, спільно з колективом кафедри хірургії № 2 підготовлено та видано біобібліографічний покажчик «Кафедра факультетської хірургії: історія та сьогодення».

Разом із вінницьким видавництвом «ПРАДА-АРТ» бібліотека підготувала видання «Під знаком Червоного Хреста», яке є 5-м випуском регіонального альманаху «Подільські джерела».

Великою популярністю, особливо серед професорсько-викладацького складу та співробітників університету, користується щорічне видання біобібліографічного календаря «Вінниччина медична: знаменні й пам'ятні дати». Спільно з ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва проводиться робота з підготовки щорічних «Календаря знаменних і пам'ятних дат Вінниччини», а з ННМБУ – календаря знаменних і пам'ятних дат «Імена в медицині у відгомоні часу». Підготовлено рекомендаційні списки літератури «Реформування системи охорони здоров'я на Вінниччині: проблеми та перспективи», «Лікар М. В. Оводов, міський голова Вінниці». У серії «Вчені нашого університету» щорічно виходять у світ біобібліографічні покажчики, присвячені науковцям.

Підготовлено до друку біобібліографічний покажчик «Ректори ВНМУ ім. М. І. Пирогова: 1930-2015», до якого увійшли раніше невідомі матеріали, віднайдені в архівах ВНМУ та Державному архіві Вінницької обл.

На сайті бібліотеки представлена біобібліографічна інформація «Жінки-професори ВНМУ ім. М. І. Пирогова».

Зацікавленість у користувачів викликають книжково-ілюстративні та віртуальні виставки: «Родом з Вінниччини» (до 125-ї річниці від дня народження Зельмана Ваксмана (1888-1973)), «Степан Руданський (1834–1873). Лікар, поет, гуманіст» (до 180-річчя від дня народження), «Лікар Олексій Боржковський – примножувач духовної спадщини славетного роду», «Мій край – моя історія жива», ін.

У фойє університету за участю адміністрації університету відбулася презентація книжково-ілюстративної виставки «Легенда століття» до 105-ї річниці від дня народження П. М. Серкова (1908-2011), всесвітньо відомого вченого-нейрофізіолога, академіка НАН України, який свого часу очолював кафедру нормальної фізіології ВНМУ ім. М. І. Пирогова. Проведені також презентація та бесіда на тему «Уродженка Вінниччини Вікторія-Марія Веркентін – польський лікар-радіолог, науковець», біобібліографічний огляд «Микола Миколайович Болярський (1878-1939)» до 135-річчя від дня народження видатного хірурга-новатора, уролога, анатома, професора, одного із засновників Вінницького медичного інституту. Бібліотека бере активну участь у конференціях, які відбуваються на базах бібліотек м. Вінниці та України. Головний бібліотекар О. Юрчишина є активним дописувачем статей краєзнавчого характеру. У 2014 року за багаторічне дослідження та популяризацію діяльності поета й лікаря С. Руданського була нагороджена нагрудним знаком «180 років Руданському С. В.».

Краєзнавча діяльність бібліотеки широко висвітлювалася на сторінках періодичних видань, зокрема на шпальтах всеукраїнських газет «Слово Просвіти», «День», «Кримська світлиця» та місцевої – «Вінницька газета», журналу «Вінничанка».

Юрчишина О. А., головний бібліотекар